

Anteckningar förda vid

Ulla Wiklunds föredrag om estetik och skola 2011 Oskarshamn 20 september 2011

”Estetiska läroprocesser”/ ”Art education” har vuxit fram under de senaste femton åren över hela världen och spänner över pedagogig, psykologi och sociologi.

Språk-, läs- och skrivutveckling samt matematik knyter samman med estetiska läroprocesser, det är inget vid sidan av, utan en del av skolans uppdrag menar Ulla. Det är viktigt att få syn på vad som händer i en lärandeprocess, att arbeta med dokumentation.

Ulla använder begreppet ”Lydig kreativitet” som beteckning på till synes kreativa processer, som i själva verket styrs av någon annan.

Ulla menar att vuxna måste ta på allvar att skapa möjligheter för barn och unga att uttrycka sig konstnärligt i skolan. Barns skapande är på riktigt och det är viktigt att visa respekt för barnets integritet.

Pedagogik är enligt Ulla ”förmågan att inte ingripa”
Att som barn bli sedd av vuxenvärlden är ett sätt att utveckla sin estetik.

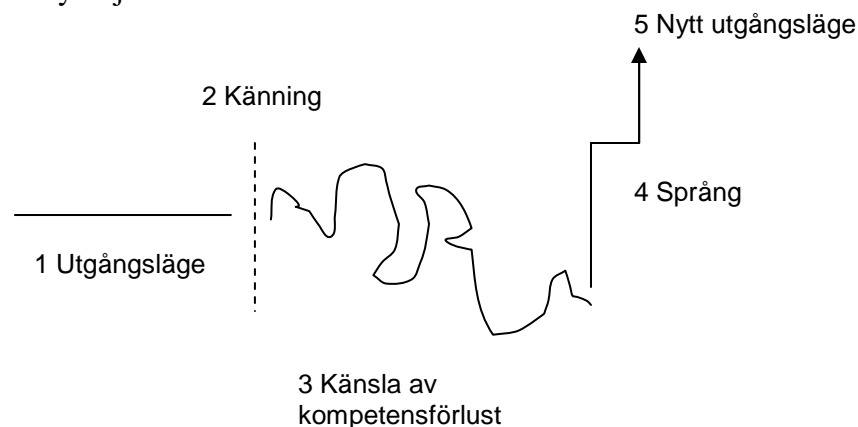
Inlärning har tidigare handlat om perception och produktion, där lärarens kunskap och förmåga att lära ut har varit gränsen för vad man kan lära sig i ett klassrum. Enligt Ulla handlar det inte om att fokusera på ”lärarrollen” utan att utveckla ”lärarskap” som organiserar för lärande som innehåller såväl perception och produktion som *reflektion*.

Estetik = gestaltad erfarenhet

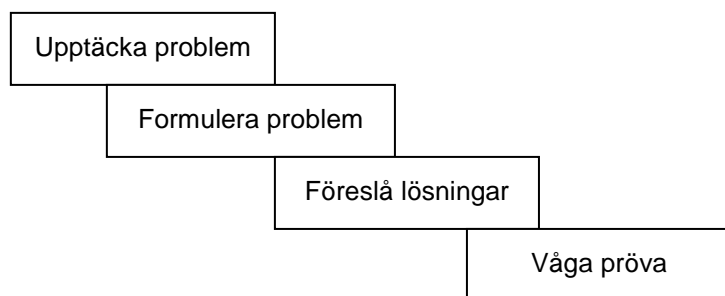
Och i ett klassrum finns många barn med många olika erfarenheter.

Ulla anser att betyg mäter elevers förmåga att grafiskt avläsa fakta, hålla dem över natten och sedan släppa ur sig dem dagen därpå. Hon menar att eleverna också behöver tid för att reflektera. För att driva undervisningen i processform behöver läraren vara kunnig på sitt ämne för man kan få många olika svar.

Ulla beskriver en process med följande bild och exemplifierar med att när någon åker ensam på en kurs kommer de tillbaka uppfyllda och möts av sina ”gamla” kollegor vilket ofta leder till att man byter jobb.

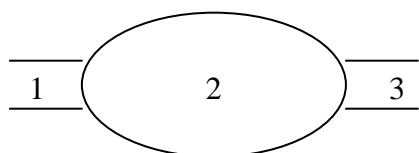
Att utveckla kompetens:

Det viktiga är att läraren skapar denna process för eleverna så de inte bara blir publik till lärarens kunskapsprocess. Det är läraren som leder processerna och ger tid, ber eleverna söka problem, komma med lösningar och pröva förslagen.

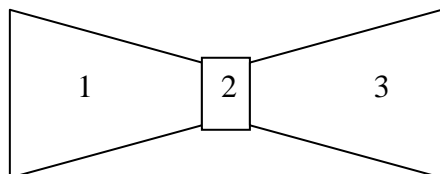
Ulla ställer upp två olika modeller för projektarbeten i skolan:

Ballongen

1. Ämnet avgränsas inte i klassrummet
2. Barnen sitter själva och söker enkla uppgifter
3. Resultatet kommer ut som en snygg produkt

Tratten

1. Mycket tid används i klassrummet för att avgränsa (vad ska vi göra och varför)
2. Sen gör man.
3. Sen lägger man mycket tid till att reflektera på olika sätt över det man gjort – här sker kunskapsprocessen.

När det gäller konstens roll i skolan refererar Ulla till Kristen Drotner och begreppet ”konsten att skapa sig själv”, där konsten/möjligheten att få uttrycka sig och sin identitet är en brygga mellan det uttalade inre och det medvetna yttre.

I den nya läroplanen är estetiken tydligt framskriven som en grund för ett demokratiskt samhälle. Estetik är ett av skolans fem kunskapsområden vid sidan av naturkunskap, teknik, samhällsvetenskap och humanism. Estetiska perspektiv finns inskrivet i alla ämnen. Ulla pratar om ”skolans kulturuppdrag”.

I propositionen för den nya lärarutbildningen står ”De estetiska uttryckssätten har ett eget värde men är också vägar till kunskap i olika ämnen”.

Konsterna ingår som språk i betydelsen ”meningsskapande system”, Här refererar Ulla till begreppet ”multimodalitet” och hänvisar till användandet av de många språken. ”Att bidra till skolans kulturuppdrag är därmed att bidra till språkutvecklingen” säger Ulla.

Kulturinstitutioner kan stödja skolans kulturuppdrag men det gäller att veta vad man som konstnär kan ge skolan. Man bör mötas och samplanera för elevens skull. Ulla visar på olika stadier av kultur i skolan, allt från att kulturen knackar på skolans dörr och att skolan har egen kultur till att man tillvaratar elevernas eget skapande och att kulturen berör alla elever och alla lärare i alla ämnen.

Utmaningar för skolan enligt Ulla:

- analysera kursplanerna
- utveckla estetiska perspektiv
- utveckla pedagogiken (reflektion)
- samverka kring bedömning
- klara alla barn

Utmaningar för kulturskolan enligt Ulla

- ta del i skolans bedömningsarbete
- utveckla pedagogiken
- klara alla barn

Utmaningar för kulturlivet enligt Ulla

- ta del av skolans kunskapsuppdrag
- hur ska du berätta om din konst?
- vilka erfarenheter har du som konstnär som skulle kunna berika skolan.

Läs mer på www.ullawiklund.se

Litteraturtips

”När kulturen knackar på skolans dörr” – Ulla Wiklund

”Ett oändligt äventyr” – Sven Erik Liedman

Anteckningar förda av Kattis Ellborg 2011-09-20